

Život Panny Márie (IX): Poklona Troch kráľov

V ďalšom z textov o živote Panny Márie sa zastavujeme pri scéne klaňania mudrcov, ktorá je proroctvom o príchode všetkých národov do Cirkvi.

05.10.2020

Svätá rodina sa vrátila do Betlehema. Mária a Jozef ešte stále premýšľali nad slovami starého Simeona. Márii prichádzali na myseľ texty niektorých prorokov, ktorí keď

rozprávali o Mesiášovi, jej Synovi, neprorokovali, že bude len kráľom Izraela, ale že bude uctievaný všetkými národmi zeme.

Zo zvláštnou presvedčivosťou to oznamuje Izaiáš: „Národy prichádzajú k tvojmu svetlu a králi k žiare, čo ti vzišla. Zdvihni si vôkol oči a pozri, všetci sa zišli, prišli k tebe; tvoji synovia prídu zďaleka a dcéry ti z kraj sveta povstanú. (...) Záplava tiav ťa pokryje, ťavätá Madiánu a Efy, všetci prídu zo Sáby, zlato a tymian prinesú a zvestujú slávu Pánovu.“ (Iz 60,3-6)

Čas plynul úplne normálne. Žiadna udalosť nenasvedčovala nič mimoriadne. Až sa jedného dňa stalo niečo, čo sa vymykalo bežnému priebehu vecí.

„Keď sa za čias kráľa Herodesa v judejskom Betleheme narodil Ježiš, prišli do Jeruzalema mudrci od východu a pýtali sa: *Kde je ten*

novonarodený židovský kráľ? Videli sme jeho hviezdu na východe a prišli sme sa mu pokloniť.“ (Mt 2,1-2) Svätý Matúš poznamenáva, že „keď to počul kráľ Herodes, rozrušil sa a celý Jeruzalem s ním“ (Mt 2,3).

O týchto osobách toho veľa nevieme. Evanjeliový text nám však poskytuje zopár faktov. Išlo o niekoľkých cestujúcich prichádzajúcich z východu, kde objavili hviezdu neobyčajného jasu, kvôli ktorej opustili svoje domy a vydali sa hľadať židovského kráľa. Všetko ostatné – ich počet, domovina, povaha nebeského svetla, cesta, po ktorej sa vydali – sú len domnienky.

Východná tradícia hovorí o troch osobách, ktorým dáva dokonca mená – Melichar, Gašpar a Baltazár –, zatiaľ čo iné kresťanské tradície ich uvádzajú dokonca sedem alebo aj dvanásť. Skutočnosť, že prišli z východu, ukazuje na ďaleké oblasti

na druhej strane Jordánu: sýrsko-arabská púšť, Mezopotámia, Perzia. V prospech perzského pôvodu svedčí jedna udalosť, ktorá je historicky overená. Keď začiatkom VII. storočia perzský kráľ Husrav II. dobyl Palestínu, zničil všetky baziliky, ktoré kresťania postavili ku cti Spasiteľa, okrem baziliky Narodenia Pána v Betleheme. Dôvod bol jednoduchý. Pri vstupe do chrámu bolo stvárnených niekoľko osôb oblečených do nádherných perzských šiat ako pocta Ježiškovi v rukách jeho Matky.

Mudrci, ako ich pomenúva Písmo, boli vzdelaní ľudia. S najväčšou pravdepodobnosťou patrili k vrstve vzdelancov, ktorí študovali nebeské javy, žiaci Zarathuštru, s ktorými boli oboznámení mnohí autori klasického Grécka. Na druhej strane je dokázané, že mesiášske očakávanie Izraela bolo známe aj vo východných častiach rímskej ríše, a dokonca aj v

samotnom Ríme. Nemožno sa preto čudovať, že niektorí učitelia, vnútorne osvietení Bohom, keď objavili hviezdu neobyčajnej žiary, videli v tomto symbole narodenie očakávaného židovského kráľa.

Hoci ľudová zbožnosť takmer okamžite spája narodenie Ježiša s príchodom mudrcov do Palestíny, nie je presne známy čas, kedy k tomu došlo. Vieme, že Herodes sa cítil ohrozený a opatrne sa ich pýtal na čas, kedy sa zjavila hviezda (Mt 2,7). Neskôr sa pýtal zákonníkov na miesto narodenia Mesiáša a tí mu odpovedali citáciou proroka Micheáša: „A ty, Betlehem, v judejskej krajine, nijako nie si najmenší medzi poprednými mestami Judey, lebo z teba vyjde vojvoda, ktorý bude spravovať môj ľud, Izrael.“ (Mt 2,6) Herodes poslal mudrcov do Betlehema s nečistým úmyslom: „Chodte a dôkladne sa vypytujte na dieťa. Keď ho nájdete, oznámte mi,

aby som sa mu aj ja šiel pokloniť.“ (Mt 2,8) Jeho úmysel bol na smiech, lebo sa chystal v meste a celom jeho okolí zavraždiť všetkých chlapcov do dvoch rokov, aby si zaistil smrť toho, ktorý – podľa jeho nesprávneho úsudku – ohrozoval jeho miesto na tróne. Z týchto časových údajov sa odvodzuje, že k príchodu mudrcov došlo možno až rok, rok a pol po narodení Ježiša.

Keď sa to dozvedeli mudrci, rýchlo sa vydali do Betlehema plní radosti, že vidia znovu hviezdu, ktorá im tak záhadne zmizla v Jeruzaleme. Táto skutočnosť by nasvedčovala tomu, že hviezda, ktorá ich viedla, nebola prirodzenej povahy – kométa, konjunkcia nebeských telies atď., ako to bolo mnohokrát vysvetľované –, ale že to bol nadprirodzený jav poslaný od Boha pre týchto vyvolených ľudí.

Ešte ani nevyšli z Jeruzalema, pokračuje sv. Matúš, a „hviezda, ktorú videli na východe išla pred nimi, až sa zastavila nad miestom, kde bolo dieťa. (...) Vošli do domu a uvideli dieťa s Máriou, jeho matkou, padli na zem a klaňali sa mu. Potom otvorili svoje pokladnice a dali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu.“ (Mt 2,9-11).

Srdce Márie a Jozefa sa muselo naplniť radosťou a vďačnosťou. Radosťou, pretože proroctvo o Ježišovi sa začalo naplňovať. A vďačnosťou, lebo dary od týchto štedrých ľudí, predchodcov kresťanov pochádzajúcich z pohanstva, prispeli s najväčšou pravdepodobnosťou k uľahčeniu ich chýlostivej ekonomickej situácie. Jozef s Máriou nemohli opätovať ich štedrosť. Mudrcom sa napriek tomu dostalo odmeny, keď uvideli Ježišove oči i jeho úsmev a Mária, jeho Matka,

im milo poďakovala. Ich duše boli znovu osvietené.

J. A. Loarte

HLAS MAGISTÉRIA

Príchod mudrcov z východu, ktorí sa chceli pokloniť novorodenému Mesiášovi, je príznakom zjavenia univerzálneho Kráľa národov a všetkých ľudí, ktorí hľadajú pravdu. Je to počiatok hnutia, ktoré odporuje Babylonu: vedie od zmätenia k porozumeniu, od rozdelenie k zmiereniu. Objavujeme určité puto medzi Zjavením Pána a Turícami. Ak je Narodenie Pána, ktorý je Hlavou, tiež narodením Cirkvi, jeho tela, spoznávame v mudrcoch národy, ktoré sa pridružujú ku zvyšku Izraela a predpovedajú veľké znamenie „polyglotickej Cirkvi“, ktoré uskutočnil Duch Svätý päťdesiat dní po Veľkej noci. Je vždy lákavé pozrieť sa na dejiny spásy v celej ich šírke a žasnúť nad nádherou Božieho plánu,

ktorý je v dejinách projekciou jeho trojičnej existencie, vernej a neústupnej Lásky, ktorá z generácie na generáciu nikdy neporušuje svoju zmluvu. Je to „tajomstvo“, o ktorom hovorí svätý Pavol vo svojich listoch, vrátane úryvku z listu Efezanom, ktorý bol dnes čítaný. Apoštol tam tvrdí, že toto tajomstvo mu bolo oznámené v zjavení (porov. Ef 3,2).

Toto „tajomstvo“ je nádejou dejín, je to tajomstvo požehnania, ktoré chce zasiahnuť všetky národy a všetky ľudské bytosti, aby mohli žiť ako bratia a sestry, deti jediného Otca. Tu tkvie pravda o človeku a o celých jeho dejinách. Takýto plán predpovedaný prorokmi bol zjavený v Ježišovi Kristovi, a teraz sa uskutočňuje skrze Cirkev. Je však poznačený trňmi rozdelenia a útlaku, ktoré zraňujú ľudstvo v dôsledku hriechu a konfliktu egoizmu. Cirkev je v službách tohto „tajomstva“ požehnania celého ľudstva a svoje

poslanie vykonáva úplne iba vtedy, keď sama odráža svetlo Krista Pána, a tak pomáha národom sveta na ceste pokoja a autentického pokroku.

S Ježišom Kristom sa požehnanie udelené Abrahámovi rozšírilo na všetky národy, na univerzálnu Cirkev ako nový Izrael, ktorý prijíma do svojho lona celé ľudstvo. Taktiež dnes však zostáva pravdou, čo hovorí prorok: „temnota zahalí národy“. Nedá sa vlastne povedať, že globalizácia je synonymom svetového poriadku. Je všetkým iným. Boje o ekonomickú nadvládu, hromadenie energetických, vodných a surovinových zdrojov sťažujú prácu tých, ktorí sa na rôznych úrovniach snažia budovať svet spravodlivý a solidárny.

Je potrebná väčšia nádej, ktorá umožní dávať prednosť všeobecnému dobru všetkých pred luxusom niektorých a biedou mnohých.

„Touto veľkou nádejou môže byť iba Boh“ – ako píšem v encyklike Spe salvi – nie hocijaký boh, ale Boh, ktorý má ľudskú tvár“ (č. 31). Boh, ktorý sa zjavil v Betlehemskej Dieťaťi a v Ukrižovanom – Zmŕtvychvstalom.

Benedikt XVI., Homília na slávnosť Zjavenia Pána, 6. 1. 2008

HLAS SVÄTCOV

Potom otvorili svoje pokladnice a dali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu (Mt 2, 11). Zastavme sa na chvíľu, aby sme lepšie pochopili túto pasáž zo Svätého evanjelia. Ako je možné, aby sme my, ktorí nie sme ničím a nič neznamenáme, mohli Bohu niečo darovať?

Pán však vie, že dávať je vlastné zamilovaným, a sám nám naznačuje, po čom od nás túži. Nedbá o bohatstvá, ani o plody zeme, ani o zvieratá žijúce na nej, v mori či vo

vzduchu, pretože to všetko je jeho; chce niečo dôverné, čo mu máme odovzdať slobodne: *Daj mi, syn môj, svoje srdce* (Prís 23, 26). Vidíte? Neuspokojí sa len s časťou, chce všetko. Nejde mu o to, čo máme — opakujem —: chce nás samých. Z tohto, a len z tohto vyplývajú všetky ostatné dary, ktoré môžemecPánovi ponúknuť.

Dajme mu teda zlato: jemné zlato ducha odpútanosti od peňazí a materiálnych dobier. Nezabúdajme, že sú to dobré veci, ktoré pochádzajú z Božích rúk. Pán však chce, aby sme ich používali bez toho, aby sme v nich nechali srdce, a aby sme z nich vyťažili úžitok pre celé ľudstvo.

Pozemské dobrá nie sú zlé. Stávajú sa zlými vtedy, keď si z nich človek spraví modly a týmto modlám sa klania. Zušľachtujú sa, keď ich premieňame na nástroje dobra v kresťanskom úsilí o spravodlivosť a

lásku. Nemôžeme sa hnať za hospodárskymi dobrami ako niekto, kto hľadá poklad; náš poklad je tu, uložený v jasliach. Je to Kristus a naňho sa má zamerať všetka naša láska, *lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce* (Mt 6, 21).

Ponúkame kadidlo: naše túžby, ktoré vystupujú až k Pánovi; túžby viesť šlachetný život, z ktorého sa bude šíriť *bonus odor Christi*, Kristova lúbezná vôňa (Porov. 2 Kor 2, 15). Nechať naše slová a skutky preniknúť touto lúbeznou vôňou znamená rozsievať okolo seba porozumenie a priateľstvo. Nech náš život sprevádza životy ostatných ľudí, aby nikto nebol opustený alebo sa takým necítil. A naša láska musí byť plná srdečnosti a ľudského tepla.

Spolu s mudrcmi prinášame tiež myrhu, obetu, ktorá nikdy nesmie v živote kresťana chýbať. Pripomína nám totiž Pánovo umučenie: na kríži

mu dali piť víno zmiešané s myrhou (Porov. Mk 15, 23) a myrhou mu pomazali telo pred jeho pochovaním (Porov Jn 19, 39). Nesmieme si však myslieť, že uvažovaním o potrebe obety a umŕtvovania by sme radostnému sviatku, ktorý dnes slávime, dodávali nejakú známku smútku.

Umŕtvovanie nie je prejav pesimizmu, ani zatrpknutosti. Umŕtvovanie bez lásky nemá žiadnu cenu: preto musíme vyhľadávať také umŕtvovania, ktoré nám umožnia mať správnu nadvládu nad vecami tohto sveta, no bez umŕtvovania tých, čo žijú spolu s nami. Kresťan nemá byť ani cynik, ani nejaký chudák; je to človek, ktorý vie milovať skutkami a pre ktorého je utrpenie skúšobným kameňom jeho lásky.

*Svätý Josemaría Escrivá de Balaguer,
Ísť s Kristom, 35-37*

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/zivot-panny-marie-ix-
poklona-troch-kralov/](https://opusdei.org/sk-sk/article/zivot-panny-marie-ix-poklona-troch-kralov/) (17.03.2026)